

[Hans Schmidt.]

lejre, i EWG såvel som i EFTA, måtte bringe ofre; men det er dog sammenlagt de fleste lande.

Når tingene stilles sådan op, får man indtrykket af, at vanskelighederne er meget store, og de skal heller ikke undervurderes. Men når praktisk talt alle lande skal bringe ofre, så må man kunne gå ud fra, at disse ofre — om ikke helt så dog delvis — opvejer hinanden, når der ses på forholdet landene imellem. Konklusionen må da være denne, at det er omstillingen inden for de enkelte landes erhverv, som kræver ofre. Men omstilling er jo nødvendig under alle omstændigheder — også i et delt Europa — og efter de erfaringer, der hidtil er gjort og berettet om, synes erhvervenes folk at være mere smidige og fremsynede ved tilrettelæggelsen og omstillingen, end planlæggerne regner med. Med andre ord: vanskelighederne synes at være større på papiret end i virkeligheden.

Vanskelighederne ved at opnå enighed om en fælles ydertold formindskes også, når der gås ud fra, at Storbritanniens særstilling ved dets tilknytning til Commonwealth på forhånd gør en særegen ordning af dets forhold til Kontinentaleuropa nødvendig.

I min ovennævnte skitse til et tariffællesskab, til en toldunion mellem EWG og EFTA, var der derfor taget i betragtning, at der måtte og kunne findes og skabes en mere konstruktiv form for Englands forbindelse med de øvrige lande, muligvis som en mellemløsning, og at noget sådant måtte ske samtidig og i sammenhæng med en toldkonvention mellem „de ydre syv“ og „de indre seks“.

Men når man er nået så langt med overvejelserne, træder det også tydeligt frem, at først og fremmest den politiske vilje til en sammenslutning må være til stede. Det var da også oplysende, at minister Erhard i sin tale ved det dansk-tyske møde i Åbenrå gav udtryk for den opfattelse, dog uden nærmere at motivere dette, at den største hindring for en sammenslutning nu var at søge i den manglende politiske vilje. Deraf må man vel så have lov til at udlede, at denne politiske vilje må komme nedefra, fra folkenes dyb, og manifestere sig, så den kan høres og forstås af de vrangvillige.

Men det kan jo også tænkes, at der vil

være brug for en mægler's indsats i begge lejre, og at Danmark da atter har en sådan opgave at røgte på en eftertrykkelig måde som tungen på vægtskålen. I denne forbindelse er der så noget specielt, jeg gerne vil sige et par ord om.

Der er fra denne talerstol givet udtryk for betænkelighed ved en nær tilknytning til fællesmarkedet med henblik på, at grænselandet — set fra et nationalt dansk synspunkt — kunne lide skade ved en åben grænse. Derpå svarede jeg ved at sige, at et dansk-tysk arbejdsfællesskab for Nordslesvig ville være en garanti heroverfor. Jeg gentager dette udsagn som slesvigsk partis bidrag til den mæglergerning, Danmark måtte påtage sig ved arbejdet for en sammenslutning af EWG og EFTA.

Vi tysksindede nordslesvigere ønsker ikke selv at blive rendt over ende, og derfor ønsker vi selvfølgelig, at alle de, som under et dansk-tysk arbejdsfællesskab føler sig kaldet til medvirken på vor side, så også giver det til kende ved at give os tilslutning. Det væsentligste er dog dette, at først tilslutningen giver vort ord vægt, ikke til trods for, men fordi vi har tilknytning til det tyske folk, og fordi denne er en garanti for og en bekræftelse af, at det, vi siger, også står til troende.

Det var det ene, jeg ville sige, men ikke det første. Det andet, men ikke det sidste, er følgende: vi har heller ingen interesse i, at danskheden bliver rendt over ende af den udvikling, det frie samkvem mellem folkene og staterne måtte afstedkomme. Vi ser intet formål deri, og ej heller nærer vi et ønske herom.

I en samtale med en dansksindet nordslesviger, som jeg efter aftale gav oplægget til, sagde jeg det sådan, at hidtil var det mit indtryk, at man fra dansk side så sådan på foreningen af grænselandet med det øvrige land, at denne først da var fuldkommen, når grænselandet var ensrettet i national dansk betydning. Derimod så jeg sådan herpå, at foreningen af grænselandet med det øvrige land ville være mere fuldkommen, når de tysksindede nordslesvigere blev en korresponderende del heraf på en konstruktiv måde — hvad det dansk-tyske arbejdsfællesskab for Nordslesvig altså ville være.

Den højtærede økonomiminister har fra